

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 185/05-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. júla 2005 predbežne prerokoval sťažnosť M. G, bytom K, zastúpeného advokátom JUDr. J. M., K., ktorou namietal porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cb 431/01 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 45/03, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. G o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. júna 2005 doručená sťažnosť M. G. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cb 431/01 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 45/03.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že podal 4. mája 2001 Krajskému súdu v Košiciach žalobu proti piatim žalovaným, ktorou sa domáhal zaplatenia sumy 13 740 Sk s prísl. Po doručení žaloby podala zákonná sudkyňa „... návrh na vylúčenie z pojednávania a rozhodovania v danej veci, o ktorom rozhodol Najvyšší súd uznesením dňa 15. 6. 2001. Následne sa sťažovateľ dozvedel z oznámenia zo dňa 14. 3. 2003, teda s odstupom dvoch rokov a jedného mesiaca od podania žaloby, že Krajský súd v Košiciach postúpil žalobný návrh Krajskému súdu v Bratislave ako súdu miestne príslušnému. V zmysle ust. § 15 ods. 1 OSP len čo sa sudca dozvie o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený, oznámi to neodkladne predsedovi súdu. V konaní môže urobiť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad. V zmysle ust. § 105 ods. 1, 2 OSP súd skúma miestnu príslušnosť prv, než začne konať vo veci samej (...). Ak súd, na ktorý sa účastník obrátil, je toho názoru, že nie je miestne príslušný, neodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí od tom účastníkov.

V zmysle uvedeného je zrejmé, že Krajský súd nepostupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami OSP tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná. V prvom rade sa zákonná sudkyňa zbytočne nechala vylúčiť z pojednávania veci, nakoľko vec mohla aj bez svojho vylúčenia postúpiť súdu miestne príslušnému. V druhom rade od podania žalobného návrhu do postúpenia veci súdu miestne príslušnému uplynuli dva roky. Krajský súd v Bratislave do dnešného dňa vo veci nerozhodol, ani nevytýčil pojednávanie“.

Z takto opísaného skutkového stavu vyvodzuje sťažovateľ porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupmi oboch označených všeobecných súdov.

Sťažovateľ sa zmiňuje aj o tom, že 5. júna 2005 podal sťažnosť na prieťahy v konaní predsedovi krajského súdu, v ktorej okrem opísania prieťahov poukázal aj na to,

že v jeho právnej veci sa dosiaľ vôbec meritórne nekonalo. Do doručenia sťažnosti ústavnému súdu sťažovateľ nedostal na svoju sťažnosť z 5. júna 2005 odpoveď.

Vo svojej sťažnosti sťažovateľ požiadal aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 40 000 Sk, čo odôvodnil tým, že „*V danom prípade bol súd 4 roky a jeden mesiac nečinný. Finančné zadosťučinenie žiadame od roku 2001 vo výške 10 000,- Sk a za každý ďalší rok á 10 000,- Sk. Spolu 40 000,- Sk, ktoré zodpovedá judikatúre Európskeho súdu*“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ vo svojej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že:

„Základné právo sťažovateľa M. G. na prerokovanie a rozhodnutie vo veci bez zbytočných prieťahov upravené v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach v spojení s konaním pred Krajským súdom v Bratislave sp. zn. 5 Cb 431/01 bolo porušené.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

1. Pokiaľ ide o tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cb 431/01, ústavný súd na základe obsahu sťažnosti, pripojených príloh a informácie poskytnutej krajským súdom konštatuje, že konanie pred Krajským súdom v Košiciach skončilo postúpením veci bez rozhodnutia 14. marca 2003. Spis Krajského súdu v Košiciach bol doručený krajskému súdu ako súdu miestne príslušnému 7. mája 2003.

Zákonným predpokladom na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Pri opatrení alebo inom zásahu, ktorým sú aj zbytočné prietahy v konaní pred všeobecnými súdmi, sa lehota počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Podanie sťažnosti po uplynutí tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľ vedel už v roku 2003 o tom, že konanie pred Krajským súdom v Košiciach skončilo postúpením veci krajskému súdu. Sťažnosť proti Krajskému súdu v Košiciach však doručil osobne do podateľne ústavného súdu až 16. júna 2005. Preto sťažnosť v tejto časti bolo treba odmietnuť ako podanú oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. Čo sa týka tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 45/03, ústavný súd predovšetkým poukazuje na ustanovenie § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého nie je sťažnosť prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov platného do 31. marca 2005 a od 1. apríla 2005 podľa ustanovenia § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“) sa zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. m. m. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04).

Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona].

Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní (...)“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti“. Napokon podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie

nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky“.

V nadväznosti na to ústavný súd poukazuje na to, že podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde ak sťažovateľ namieta prietahy v konaní konkrétneho súdu, je povinný preukázať využitie právnych prostriedkov nápravy na ochranu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čo platí aj pre sťažnosťou napadnuté konanie pred krajským súdom.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažnosť sťažovateľa na prietahy z 5. júna 2005 adresovaná predsedovi krajského bola podaná na poštovú prepravu 7. júna 2005.

Podľa § 65 ods. 1 zákona o súdoch musí byť sťažnosť vybavená do 30 dní odo dňa jej doručenia orgánu príslušnému na jej vybavenie. Sťažovateľ v danom prípade bez toho, aby vyčkal na uplynutie zákonnej lehoty na vybavenie sťažnosti, doručil deviaty deň po jej odoslaní ústavnému súdu sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd konštatuje, že sťažovateľova sťažnosť na prietahy v konaní z 5. júna 2005 nemôže byť v okolnostiach prípadu považovaná za účinný prostriedok nápravy voči prietahom v konaní a jej podanie sťažovateľom sa javí byť iba formálnym úkonom, ktorému nemožno pripísať účinky, aké by inak takáto sťažnosť mohla mať, ak by predseda krajského súdu dostal primeranú (rozumnú) lehotu na prijatie opatrení proti zbytočným prietahom vo veci samej (m. m. IV. ÚS 306/04, III. ÚS 65/05).

Sťažovateľ taktiež nepreukázal ani netvrdil, že uvedenú podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa, pričom existenciu takýchto dôvodov nemožno vyvodiť ani z obsahu sťažnosti (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

S poukazom na citované ustanovenie § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd konštatuje, že sťažnosť v časti smerujúcej proti krajskému súdu je potrebné odmietnuť pre nesplnenie tejto podmienky konania (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa k uzneseniu pripája odlišné stanovisko sudcu Juraja Babjaka týkajúce sa odôvodnenia tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júla 2005